

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Відокремлений структурний підрозділ «ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ»
Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор ВСП «ІНО КНУБА»
О.А.Никитюк

“ 28 ” серпня 2019 р.

СИЛАБУС

Навчальна практика «Університетська освіта»
(назва навчальної дисципліни)

галузь

знань

освітня

програма

спеціальність

28 «Публічне управління та адміністрування»

Публічне управління та адміністрування

281 «Публічне управління та адміністрування»

Київ – 2019 рік

Силабус навчальної практики «Університетська освіта» для студентів ВСП «ІНО КНУБА» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітньої програми «Публічне управління та адміністрування», (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»), 2019. 14 с.

Розробник: Кубанов Руслан Анатолійович, кандидат педагогічних наук, доцент, професор Всесвітньої академії природознавства, професор Міждисциплінарної академії наук України, член-кореспондент Міжнародної академії наук педагогічної освіти, член-кореспондент Української академії акмеології, член-кореспондент Академії будівництва України, доцент кафедри економіки та менеджменту Відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури».

Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від "28" серпня 2019 року № 10

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

д.е.н., професор І. В. Новикова

(підпис)

"28" серпня 2019 року

1. Опис навчальної практики «Університетська освіта»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика
		Заочна форма навчання
		Цикл професійної підготовки Базова навчальна дисципліна
		Рік підготовки:
		3
		Семестр
		5
Загальна кількість годин – 90 год. (3 кредита ЄКТС)	<i>Галузь знань:</i> 28 «Публічне управління та адміністрування». <i>Спеціальність:</i> 281 «Публічне управління та адміністрування» <i>Освітня програма:</i> Публічне управління та адміністрування	
	<i>Рівень вищої освіти:</i> <u>Перший (бакалаврський)</u>	Лекції 2 год.
		Практичні, семінарські 4 год.
		Лабораторні -
		Індивідуальне завдання
		Самостійна робота 84 год.
		Індивідуальна робота (Звіт) студентів під керівництвом викладача:
		+
		Вид контролю: Залік

2. Мета та завдання навчальної практики «Університетська освіта»

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» практична підготовка є обов'язковою складовою освітньо-професійної підготовки студентів закладу вищої освіти.

Навчальна практика передбачає ознайомлення студентів зі специфікою майбутньої спеціальності, отримання первинних професійних вмінь та навичок із дисциплін.

Базами навчальної практики є структурні підрозділи університету, а також організації і підприємства всіх форм власності та організаційно-правових форм.

Метою навчальної практики є:

1) підготовка студентів до навчання в університеті відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації, а саме: формування у студентів системи знань щодо суті й соціального значення вищої освіти, сучасних тенденцій її розвитку; прищепленні навичок самостійного й ефективного навчання в університеті з урахуванням світових освітніх тенденцій;

2) роз'яснення загальних питань стандарту вищої освіти в Україні, особливостей організації підготовки бакалаврів публічного управління та адміністрування;

3) надання студентам стислого огляду змісту підготовки фахівця зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування», а також: ознайомлення з кваліфікаційними вимогами та основними видами і змістом діяльності майбутніх бакалаврів;

4) ознайомлення студентів з особливостями майбутньої спеціальності, її змістом та завданнями.

Студенти під час практики повинні усвідомити, що сфера їх майбутньої діяльності є надзвичайно значущою в економічному розвитку незалежної України. Важливою передумовою фахової освіти є необхідність здобуття студентами комплексу фундаментальних і професійних знань, формування активної творчої та громадянської позиції. Навчальна практика повинна розкрити студентам реальний стан і перспективи розвитку спеціальності, підготувати їх до наступного опанування дисциплін навчального плану.

Завдання навчальної практики:

- ознайомити студентів з основними положеннями про організацію вищої освіти в Україні та її особливостями у Відокремленому структурному підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури», надати інформацію про Болонський процес, кредитно-модульну та модульно-рейтингову систему навчання;

- ознайомити студентів із загальними питаннями стандарту вищої освіти України та організаційно-методичним підґрунтям навчання у ВСП «ІНО КНУБА»;

- ознайомити з особливостями організації навчальної, науково-дослідницької, самостійної і виховної роботи;

- охарактеризувати новітні інноваційні та комп'ютерні технології, методи активізації навчання під час проведення занять, практикумів, поточного та підсумкового контролю знань, державної діагностики якості підготовки студентів;

- ознайомити студентів зі змістом навчального плану підготовки фахівців, структурою, послідовністю і взаємозв'язком між дисциплінами;

- визначити види, місце, зміст і терміни практичної підготовки у забезпеченні ґрунтовних практичних умінь і навичок у підготовці фахівця;

- ознайомити студентів зі сферою їх майбутньої професійної діяльності;

- ознайомити студентів із переліком компетентностей випускника, необхідними практичними вміннями та навичками;

- розвинути вміння самопізнання;

- сформулювати початкові вміння презентації і публічного виступу.

В результаті проходження навчальної практики студенти повинні:

знати:

- основи предметної області та основи професійної діяльності;
- шляхи реалізації своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;
- історію та закономірності розвитку предметної області, її місце у загальній системі;
- базові навички проведення теоретичних досліджень, що виконуються індивідуально та/або у складі наукової групи;
- вимоги та принципи пошуку, оброблення і аналізу інформації з різних джерел, вирішення конкретних задач із використанням інформаційних і комунікаційних технологій;
- порядок організації навчального процесу в ВСП «ІНО КНУБА»;
- вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки бакалаврів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»;
- об'єктивні передумови виникнення, функції, характерні ознаки інтеграційних процесів в міжнародній освіті;
- основні завдання, принципи та етапи формування Європейського простору вищої освіти;
- основні принципи забезпечення високої розумової працездатності;
- форми організації самопідготовки і самостійної роботи студентів;
- права і обов'язки студента;
- необхідність впровадження і проблеми розвитку студентського самоврядування;
- форми участі у студентському самоврядуванні, науковій, спортивній, культурній діяльності студентів університету і ВСП «ІНО КНУБА»;
- форми організації самопідготовки і самостійної роботи студентів;
- правила користування бібліотекою університету;
- правила техніки безпеки, протипожежної безпеки санітарії та гігієни.

вміти:

- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства;
- виявляти ініціативу та підприємливість, вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнення до самовдосконалення;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях та управляти діями або проектами, планувати й раціонально управляти часом, отримувати результат у рамках обмеженого часу;
- генерувати нові ідеї, виявляти підприємливість та ініціативність, наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- здійснювати пошук, оброблення і аналіз наукової, науково-технічної інформації з різних джерел, аналізувати та систематизувати її, готувати тематичний огляд для вирішення завдань;
- вирішувати конкретні задачі із використанням інформаційних і комунікаційних технологій;
- мати здатність до абстрактного і системного мислення, аналізу та синтезу, критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у професійній діяльності, здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- застосовувати інформаційні та комунікаційні технології для інформаційного забезпечення професійної діяльності та проведення досліджень прикладного характеру;
- проводити базові теоретичні наукові дослідження, що виконуються індивідуально та/або у складі групи;

- демонструвати здатність до роботи в колективі та автономно, ділових комунікацій у професійній сфері, уміння вести дискусію;
- орієнтуватися в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- аналізувати освітнє середовище університету, сегментувати ринки освітянських послуг, оцінювати конкурентоспроможність випускників закладу вищої освіти;
- визначити структуру індивідуального навчального плану з врахуванням нормативних вимог і особистих інтересів і перспектив;
- організувати процес самостійної навчальної роботи;
- користуватися фондами бібліотеки;
- здійснювати пошук літератури у бібліотеках, а також оформлювати їх бібліографічне описання;
- визначати за власним уподобанням форми участі у студентському самоврядуванні, соціально-культурній діяльності в університеті і ВСП «ІНО КНУБА»;
- вести записи в щоденнику практики.

Результатом навчальної практики повинні стати: усвідомлення студентами майбутньої сфери діяльності, змісту вищої освіти та фахової підготовки, комплексу фундаментальних і професійних знань, особливостей організації та змісту освітньо-професійної програми підготовки фахівців за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», сутності навчального плану щодо підготовки зазначених фахівців; організації виховної роботи у закладі вищої освіти, спрямованої на формування національної свідомості та гідності громадянина України, підвищенню рівня загальної культури, створення умов для розвитку особистості.

3. Організація та керівництво навчальною практикою студентів

Практична підготовка студентів є складовою частиною освітнього процесу і спрямована на оволодіння студентами системою вмінь та навичок, а також первинним досвідом професійної діяльності, і має сприяти саморозвитку студента.

Практична підготовка покликана не тільки забезпечити формування професійних вмінь, але й професійних здатностей і рис особистості фахівця за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Обов'язки студентів-практикантів при проходженні практики:

- 1) до початку практики отримати у закладі вищої освіти всі необхідні організаційно-методичні матеріали та консультацію щодо їх оформлення;
- 2) своєчасно прибути на місце практики і документально оформити початок практики;
- 3) дотримуватись трудової дисципліни, правил трудового розпорядку;
- 4) дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- 5) проводити роботу на місці практики згідно з отриманими завданнями у режимі роботи відповідних підрозділів;
- 6) регулярно консультиватися у керівника практики від закладу вищої освіти;
- 7) виконати поставлені завдання у повному обсязі відповідно до програми практики та рекомендацій, наданих керівниками практики від закладу вищої освіти;
- 8) нести відповідальність за якість виконуваної роботи;
- 9) вчасно і на належному рівні скласти звіт з практики;
- 10) захистити звіт з практики у визначений термін.

Студент має право:

- 1) звертатися з усіх питань, що виникають у процесі практики до керівників практики, адміністрації баз практики;
- 2) користуватися, з дозволу відповідних осіб, документацією, а також бібліотечним фондом;
- 3) вносити пропозиції щодо удосконалення процесу проходження практики.

4. Програма навчальної практики «Університетська освіта»

Зміст та тематична структура навчальної практики визначається її головною метою та основними завданнями, місцем у навчальному плані фахівця, загальним обсягом годин.

Тема 1. Історія і традиції Київського національного університету будівництва і архітектури, зокрема Відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури». Університетська освіта в контексті Болонського процесу

Історія і традиції Київського національного університету будівництва і архітектури, зокрема Відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури». Етапи розвитку закладу вищої освіти. Роль ректорів, викладачів у формуванні сучасного іміджу закладу вищої освіти. Найбільш відомі наукові досягнення, нагороди. Міжнародні зв'язки. Потенціал України на шляху до євроінтеграції? Позитивні і негативні чинники світових глобалізаційних процесів у сфері освіти. Хронологія подій із налагодження співробітництва України і ЄС. Основні положення Сорбонської декларації. Болонська декларація. Суть Болонського процесу. Суть ступеневої підготовки фахівців у вищій школі.

Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою. Державний стандарт вищої освіти в Україні

Університет як заклад вищої освіти. Болонський університет як орієнтир розвитку сучасних університетів. Фундаменталізація як напрям розвитку університетської освіти. Індивідуалізація університетської освіти, її прояви і форми. Місце університетів в подоланні інформаційної кризи, розвитку інноваційних технологій в освіті та обробці інформації. Система державних стандартів вищої освіти.

Тема 3. Організація навчального процесу в університеті

Основні структурні підрозділи закладу вищої освіти. Факультет як структурний підрозділ університету. Кафедри, перелік профільюючих дисциплін, кадровий склад. Запровадження європейської кредитно-трансферної акумулюючої системи ECTS у закладах вищої освіти України. Навчання студентів за індивідуальним навчальним планом. Практична підготовка студентів. Державна атестація студентів.

Тема 4. Фахова підготовка у закладі вищої освіти. Вступ до фаху

Процес удосконалення освітнього процесу у ВСП «ІНО КНУБА» в контексті Болонського процесу. Загальна структура освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Фундаменталізація підготовки фахівців з вищою освітою. Функції та завдання фахівців спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Професійні назви робіт, які здатні виконувати фахівці зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Тема 5. Бібліотека університету і правила користування її фондами

Основні види бібліотек та права користувачів бібліотек. Організація комп'ютерного інформаційного забезпечення освітнього процесу в бібліотеках. Інформаційні можливості сайту закладу вищої освіти. Самостійна робота студентів як об'єкт бібліотечно-інформаційного забезпечення. Інформаційна складова бібліотечно-інформаційного забезпечення самостійної роботи студентів. Трансформація функцій вузівської бібліотеки в умовах реформування вищої освіти України.

Тема 6. Соціально-культурна інфраструктура університету

Складові соціально-культурної інфраструктури університету, інституту. Основні орієнтири і завдання виховної роботи зі студентською молоддю. Суть особистісно-розвивального спрямування навчально-виховного процесу. Тенденції в сучасному молодіжному середовищі. Соціальні й персональні проблеми студентської молоді. Роль фізичного виховання і спорту в навчально-виховному процесі.

Тема 7. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи

Проблеми студентського самоврядування у законодавчих та нормативно-правових документах з вищої освіти. Студентське самоврядування у закладах вищої освіти: суть, структура, форми роботи. Європейський вибір України та питання утвердження студентського самоврядування.

5. Структура навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	заочна форма навчання			
	Усього	в тому числі		
		Лекції	Прак-тичні	СРС
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	
Тема 1. Історія і традиції Київського національного університету будівництва і архітектури, зокрема Відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури». Університетська освіта в контексті Болонського процесу	14	2		12
Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою. Державний стандарт вищої освіти в Україні	12			12
Тема 3. Організація навчального процесу в університеті	14		2	12
Тема 4. Фахова підготовка у закладі вищої освіти. Вступ до фаху	14		2	12
Тема 5. Бібліотека університету і правила користування її фондами	12			12
Тема 6. Соціально-культурна інфраструктура університету	12			12
Тема 7. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи	12			12
Усього годин:	90	2	4	84

6. Теми практичних занять

Назва тем	Кількість годин
Тема 1. Організація навчального процесу в університеті	2
Тема 2. Фахова підготовка у закладі вищої освіти. Вступ до фаху	2

7. Самостійна робота студентів

Назва тем	Год.
Тема 1. Історія і традиції Київського національного університету будівництва і архітектури, зокрема Відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури». Університетська освіта в контексті Болонського процесу	12
Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою. Державний стандарт вищої освіти в Україні	12
Тема 3. Організація навчального процесу в університеті	12
Тема 4. Фахова підготовка у закладі вищої освіти. Вступ до фаху	12
Тема 5. Бібліотека університету і правила користування її фондами	12
Тема 6. Соціально-культурна інфраструктура університету	12
Тема 7. Студентське самоврядування як невід’ємна складова демократизації вищої школи	12
Усього годин:	84

8. Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання оформлюється письмово на аркушах А4 в друкованій чи рукописній формі загальний об’єм 10-15 стор. і подається викладачу не пізніше встановлених строків. Завдання передбачають більш поглиблене вивчення питань навчального матеріалу. При виконанні завдань студенти повинні визначити суть питання, проаналізувати теоретичні питання та зробити узагальнюючий висновок.

1. Гармонізація законодавства України із законодавством ЄС – один з важливих інструментів входження вітчизняної освіти до єдиного освітянського простору Європи.
2. Система вищої освіти України на сучасному етапі: головні завдання та тенденції розвитку в контексті формування загальноєвропейського освітянського простору.
3. Впровадження ступеневої підготовки фахівців у вищій школі.
4. Головні завдання вищої освіти України та тенденції розвитку в контексті формування загальноєвропейського освітянського простору.
5. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти країн Європи.
6. Основні підходи та етапи формування зони європейської вищої освіти.
7. Загальні принципи формування систем вищої освіти європейських країн.
8. Вища освіта Великобританії, Іспанії, Італії: формування системи, сучасні принципи побудови, організація навчання, доступ громадян до освіти.
9. Вища освіта Німеччини, Польщі, Франції: формування системи, сучасні принципи побудови, організація навчання, доступ громадян до освіти.
10. Університет як навчально-освітньо-просвітницький центр.
11. Університет як фундаментальна науково-дослідна інституція, інтелектуальний осередок, генератор новацій, каталізатор і провідник високої культури і духовності.

12. Університет як інтелектуальний осередок у галузі фундаментальних наук.
13. Університет як центр підготовки спеціалістів для різних сфер діяльності.
14. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою.
15. Запровадження європейської кредитно-трансферної акумулюючої системи ECTS у закладах вищої освіти України.
16. Застосування інноваційних освітянських технологій. Навчання студентів за індивідуальним навчальним планом.
17. Практична підготовка студентів.
18. Організація самостійної роботи студентів.
19. Система комплексної діагностики знань студентів. Державна атестація студентів.
20. Інформатизація вищої освіти та інформаційне забезпечення системи управління якістю освіти.
21. Концепція навчально-методичного забезпечення викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти Міністерства освіти і науки України.
22. Соціально-культурна інфраструктура університету.
23. Студентське самоврядування у закладах вищої освіти: суть, структура, форми роботи.
24. Європейський вибір України та питання утвердження студентського самоврядування.

9. Написання звіту

Написання звіту передбачає логічне викладення інформації, отриманої на практичних виїзних заняттях, результатів безпосередніх досліджень у процесі самостійної роботи на підприємствах, обробки спеціальної літератури, періодичної преси та інформації з інших джерел.

Орієнтовна структура звіту:

1. Титульна сторінка.
2. Основна частина: стислі відповіді на запитання:
 - 2.1. Мотиви, які спонукали Вас до вступу до закладу вищої освіти.
 - 2.2. Ваше місце у студентському самоврядуванні (узгодьте відповідно до Ваших здібностей, хобі, громадської діяльності тощо).
 - 2.3. Ваше враження від університету, спілкування з викладачами і студентами.
 - 2.4. Використовуючи вивчені правила користування бібліотекою закладу вищої освіти, зробити підбір літературних джерел з заданої викладачем тематики.
3. Індивідуальне завдання

Кожен студент готує звіт за вищевикладеною структурою. Студент самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті та ін.) й відповідні нормативні документи. Список використаної літератури оформляється згідно з чинним правилами після основного тексту. Обсяг звіту – 10-15 сторінок машинописного тексту. Робота повинна бути віддрукована з одного боку аркуша формату А4 з дотриманням полів (верхнє, нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – не менш як 15 мм). Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами (на нижньому полі у правому куті сторінки). Нумерація повинна бути наскрізною від титульної до останньої сторінки, включаючи всі ілюстрації та додатки. На титульній сторінці номер не ставиться. Мова звіту – державна, без орфографічних і синтаксичних помилок. Завершену і оформлену належним чином роботу обов'язково підписує автор на останній сторінці.

Викладач спрямовує студентів на творчий підхід до підготовки звіту, узагальнення і мотивацію пропозицій, обґрунтування власної точки зору, практичну спрямованість рекомендацій.

Захист і обговорення звіту відбувається під час проведення дискусії (круглого столу), де студенти презентують звіти і демонструють вміння дискутувати.

Після закінчення дискусії викладач акцентує увагу студентів на проблемах, з якими вони повинні були ознайомитись впродовж навчальної практики і підводить підсумки щодо досягнення мети практики.

10. Методи контролю

Поточний контроль знань здійснюється під час проведення консультацій, опитуванням на практичному занятті, під час захисту звіту.

Засобом підсумкового контролю є залік.

11. Розподіл балів, які студенти отримують студенти

1. Відвідування практичних занять – 22 б.
 2. Якість підготовки звіту – 28 б.
 3. Презентація звіту та активна участь у дискусії (круглому столі) – 50 б.
- Усього – 100 б.

Критерії підсумкового оцінювання

. Сума балів	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	Відмінно (A)	Відмінно	Зараховано
82-89	Дуже добре (B)	Добре	
74-81	Добре (C)		
64-73	Задовільно (D)	Задовільно	
60-63	Достатньо (E)		
35-59	Незадовільно (FX)	Незадовільно	Не зараховано

12. Рекомендована література

Основна

1. Аніловська Г.Я. Університетська освіта: навч. Посібник / Г.Я. Аніловська, Н.С. Марушко, Л.М. Томаневич. – Львів: «Магнолія-2006», 2010. – 375 с.
2. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна-Болонья- Саламанка-Прага-Берлін) / [М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін.]. – Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнаткжа, 2003. – 52 с.
3. Від контролю до культури якості: перезавантаження процесів забезпечення якості в українській вищій школі: практ. посіб. / За ред. С. Гришко, Т. Добка, О. Кайкової, В. Терзіяна, Т. Тіхонена. – Львів: Видавництво «Компанія «Манускрипт», 2014. – 168 с.
4. Головчук А.Ф. Університетська освіта в Україні та Болонський процес: навчальний посібник і термінологічний словник / А.Ф. Головчук. – К.: Аграрна освіта, 2007. – 83 с.
5. Гончаров С.М. Вища освіта України і Болонський процес. / С.М. Гончаров, В.С. Мошинський. – Рівне: НУВГП, 2004, – 142 с.
6. Гончаров С.М. Інтерактивні технології навчання в кредитно-модульній системі організації навчального процесу: Навчально-методичний посібник. / С.М. Гончаров. – Рівне: НУВГП, 2006. – 172 с.
7. Горбунова Л.М. Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання: офіційне видання/ Л.М Горбунова, М.Ф. Степка. – К.: Форум, 2006. – 161 с.
8. Дмитриченко М.Ф. Вища освіта і Болонський процес / М.Ф. Дмитриченко. – Київ: Знання України, 2006. – 440 с.

9. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. з англ.; за ред. Ю.М. Рашкевича, Ж.В. Таланової. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.
10. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В.С.Журавський, М.З. Згуровський. – К.: ІВЦ Видавництво Політехніка, 2003. – 200 с.
11. Закон України від 01.07.2015 №1556-VII «Про вищу освіту» // Голос України від 06.08.2015 – № 148.
12. Збірник нормативних документів з впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу / Укладачі: Ф.Б. Рогальський, Г.П. Чуйко, Т.М. Примак. – Херсон: ХНТУ, 2006. – 99 с.
13. Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту: навч. посіб./ За ред. Т. Добка, М. Головянко, О. Кайкової, В. Терзіяна, Т. Тіхонена. – Львів: Видавництво «Компанія «Манускрипт», 2014. – 572 с.
14. Каюмова О. Участь органів студентського самоврядування та їх об'єднань у формуванні та реалізації освітньої та молодіжної політики / О. Каюмова, Т. Яцків, Я. Хауляк. – Львів: Юриспруденція, 2008. – 176 с.
15. Кращенко Ю. Студентське самоврядування – лідер майбутнього [Текст] / Ю. Кращенко // Освіта України. – 2010. – № 21. – С. 6.
16. Кремень В.Г. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / [В.Г. Кремень В.Г., М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш та ін.]. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
17. Луговий В.І. Реалізація принципів і пріоритетів Болонського процесу у вищій школі України: час дискусій і час дій / В.І. Луговий // Педагогіка і психологія: Науково-теоретичний та інформаційний журнал Академії педагогічних наук України. – 2009. – № 1. – С. 5–17.
18. Лукаш О.Л. Університетська освіта: конспект лекцій / О.Л. Лукаш. – Сумський державний університет. – Суми: СумДУ, 2011. – 153 с.
19. Мисник Т.Г. Місце та роль студентського самоврядування в житті ВНЗ [Текст] / Т.Г. Мисник // Наука і методика. Вип. 26: збірник науково-методичних праць. – К.: Агроосвіта, 2014. – С. 50-54.
20. Мошинський В.С. Нові обрії вищої освіти у контексті Болонського процесу // Технології навчання. Науково-методичний збірник, вип. 9 / В.С.Мошинський, С.М. Гончаров. – Рівне НУВГП, 2004. – 13 – 18с.
21. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко та ін. / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

Допоміжна

22. Ніколаєнко С.М. Освіта в інноваційному просторі суспільства: Посібник / С.М. Ніколаєнко. – К.: Знання, 2006. – 207 с.
23. Ніколаєнко С.М. Стратегія розвитку освіти України: початок ХХІ столітті: Посібник. / С.М. Ніколаєнко. – К.: Знання, 2006. – 253 с.
24. Пасмор Н.П. Бібліотечно-інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів / Н.П. Пасмор. – Київ: Кондор, 2007 – 112 с.
25. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
26. Сасімова І.А. Студентське самоврядування – інструмент удосконалення навчально-виховного процесу [Текст]: наукове видання / І.А. Сасімова // Наука і методика. Вип. 9: збірник науково-методичних праць/ Міністерство аграрної політики України. – К.: Аграрна освіта, 2007. – С. 145-151.

27. Степко В.В. Бібліографічне оформлення списку джерел до наукової роботи : метод. рек. / уклад.: В.В. Степко, Г.О. Стешенко, Т.В. Улятовська; КНУКіМ, Наук. б-ка, Інформ.-бібліогр. від. – 2-е вид., перероб. та допов. – Київ, 2015. – 25 с.
28. Степко М.Ф. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / Упоряд. Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков. – К.: МОНУ, 2004. – 24 с.
29. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В.М. Кухаренко, С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка – Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. – 284 с.
30. Товканець Г. В. Університетська освіта [Текст] : навчально-методичний посібник / Г. В. Товканець. - К. : Кондор, 2015. - 185 с.
31. Товканець Г.В. Університетська освіта: навч.-метод. посібник / Г.В. Товканець; М-во освіти і науки України, Мукачів. держ. ун-т. – К.: Кондор, 2011. – 185 с.
32. Фініков Т.В. Сучасна вища освіта: світові тенденції і Україна: посібник / Т.В. Фініков. – К.: Таксон, 2002. – 176 с.
33. Шеїна Л.О. Участь студента (майбутнього спеціаліста) у самоврядуванні навчального закладу як умова набуття навичок соціальної компетентності / Л.О. Шеїна // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті: зб. робіт IV Міжнар. наук.-практ. конф. студ., аспірантів та молодих учених. – Х., 2003. – С.161 – 163.